

Δημήτρης Τζουμάκας

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης

Ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες, το βιβλίο του Γιώργου Μιχελακάκη: «Η Ελπίδα σε Κρίση, Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» που εξετάζει τη διαδρομή των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, στην τέχνη, κατά την περίοδο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι της ημέρες μας.

Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2017 από τις εκδόσεις ΕΟΘΗΝΟΝ. Όποιος επιθυμεί να παραγγείλει το βιβλίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα στα EMAIL gmichelapaint@gmail.com ή eothinon@gmail.com. Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να στείλετε email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelapaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Ο Τζουμάκας, παρουσιάζει τον έλληνα μεταναστή, όχι σαν μια φιγούρα που αντέχει σε δυσκολίες, που ελπίζει ότι στο μέλλον θα δικαιωθεί και θα ζήσει σε έναν καλύτερο κόσμο.

Μέρος 3^ο

Το μαύρο χιούμορ, είναι ο θανάσιμος εχθρός του συναισθηματισμού Andre Breton

Η μετανάστευση, αποτελείται από κομμάτια που συγκρούονται και θρυμματίζονται, κάτω από το βάρος ποικίλων πολιτισμικών επιρροών, και που συμπαραλιασμένα δυσκολεύονται στο νέο τους περιβάλλον να θεμελιώσουν κανόνες λειτουργίας της ύπαρξης. Η έλλειψη συνέχειας στη ροή του χρόνου, η αποσπασματικότητα, θα προσδιορίσει την ποιητική του Τζουμάκα από την αρχή. Σ' αυτή την ποιητική μορφή, η ύπαρξη παρουσιάζεται ως μία λεπτή ευπαθή μεμβράνη, η οποία πάλλεται με κίνδυνο να σπάσει στις δονήσεις της καθημερινής πραγματικότητας. Στο να Μην κάνω καμιά τρέλα, μας τονίζει αυτό που εκφράζει στο Ο φόβος των ασανσέρ, όπως και στο Μια δική μας αντίληψη, ότι πρόκειται δηλαδή, για ένα υποκείμενο που οι συνθήκες του ελλαδικού του παρελθόντος, το έκαναν ευπαθές, ευάλωτο, έτοιμο στις όποιες πιέσεις ρατσισμού και κοινωνικής εκμετάλλευσης να σπάσει και να διαλυθεί, να ενδώσει σε αντικοινωνική συμπεριφορά, στρεφόμενο πρώτα κατά του εαυτού του και κατόπιν στους διπλανούς του. Γράφει: «Εξαφανίζω ψαλίδια, μαχαίρια, πιρούνια, κατσαβιδάκια, μπας και με πιάσει καμιά κρίση και κάνω καμιά τρέλα. Τις προάλλες στο Σύδνεϋ, ένας τρελός μπήκε σ' ένα σπίτι με μια καραμπίνα μπαμ μπουμ, ξάπλωσε κάτω και τα επτά μέλη μιας οικογένειας. Ζήσαμε με σκηνές φρίκης. Είμαστε παιδιά μανιακών αστυνομικών, υποκελευστών, βασανιστών, υπαξιωματικών χωροφυλακής και άλλων στρατιωτικών υπαλλήλων. Δεν θέλω να βλέπω φωτογραφίες. Μου θυμίζουν την προμεταναστευτική εποχή που δεν ήταν καλύτερη».

Ο Τζουμάκας, παρουσιάζει τον έλληνα μετανάστη, όχι σαν μια φιγούρα που αντέχει σε δυσκολίες, που ελπίζει ότι στο μέλλον θα δικαιωθεί και θα ζήσει σε έναν καλύτερο κόσμο. Βρισκόμαστε στον αντίποδα της ποιητικής του σοσιαλιστι-

κού ρεαλισμού, όπου ο εργαζόμενος παρουσιαζόταν καρτερικός και με πίστη σε ένα καλύτερο μέλλον που έμελε να έλθει, όχι ατομικό, αλλά κοινό για όλους τους εργαζόμενους. Αντίθετα εδώ ο μετανάστης του Τζουμάκα, όπως και ο εργάτης του Παπαλιώζη, είναι ένα άτομο αδύναμο και τρωτό. Στον Τζουμάκα επιπλέον, ο μετανάστης αντιήρωας σπαράσσεται από αγωνίες και φόβους, των οποίων οι αιτίες δεν είναι μόνο ταξικής φύσης.

Στα κείμενα «Θα πεθάνει από καρκίνο», «Με ψαλίδι», «Τα χρυσά της δάχτυλα», παρουσιάζονται οι αληθινές κοινωνικές αιτίες της ευπάθειας και της αδυναμίας της ανδρικής εργατικής τάξης. Γράφει: «Άχρηστος χωρίς αυτή. Στριζότανε στις δικές της δυνάμεις για να βηματίσει στην ανθρώπινη ζούγκλα που κοντά της, στην ολοζώντανη αρτιμέλειά της, γινότανε λιγότερο ζούγκλα. Μάταιος χωρίς αυτή. Κάθισε στο τιμόνι και το πρόσωπό του γέμισε δάκρυα. Όλοι ήταν υπεύθυνοι για το δράμα της κι αυτός πιο πολύ. Άρχισε να κλαίει όταν είδε ότι μπορούσε να σφίξει το τιμόνι, όταν είδε το ζευγάρι να κάθεται και να φιλιέται στο καπό του μπροστινού αυτοκινήτου, ενώ αυτός έφευγε μόνος κι απελπισμένος χωρίς εκείνη».

Ο μετανάστης αντιήρωας του Τζουμάκα, είναι ένα άτομο που χάνοντας κάτι από τον υποτιθέμενο τίτλο του «προστάτη» της οικογένειάς, γίνεται ευάλωτος και που ή θα μωσακλαίει, ή που θα οδηγηθεί σε αντικοινωνική συμπεριφορά μέχρι και το έγκλημα. Ο Τζουμάκας τον οδηγεί στο παραμιλητό και τον μονόλογο.

Για να εκτονώσει το καταπιεσμένο του απόθεμα, θα αρχίσει να μιλάει σε φανταστικά πρόσωπα, όπως ο Νταρντανιάν. «Ελα Νταρντανιάν, θα βάλουμε τα πράγματα σε μια σειρά. Υπομονή, πρέπει να μου δείχνεις εμπιστοσύνη, δεν θα σε προδώσω». Θα φτάσει ακόμα να συζητά και μ' ένα σκύλο που του δίνει το όνομα Ευτύχιο: «Λοιπόν, Ευτύχιε, θα μπορούσαμε να έχουμε καθημερινά μια αποδοτική συνομιλία εδώ, στη μάντρα, τέτοια ώρα περίπου. Δεν πιστεύω να έχεις αντίρρηση για το όνομα που σου έδωσα, το βρίσκω χαριτωμένο. Νομίζω ότι

είσαι το μόνο πλάσμα που με καταλαβαίνει και με ακούει υπομονετικά. Βέβαια, ίσως να νομίζεις ότι τα παραλέω, ότι είμαι ανεπανόρθωτα εξομολογητικός και συνεχώς απολογούμενος. Όμως είναι πράγματα που δεν μπορούν παρά να σε ενδιαφέρουν. Ενώ βλέπουμε ότι κάνουμε βήματα μικρά στη δημοκρατία, στην κοινωνική φροντίδα, στην οικονομία, στις αρδεύσεις, για τη βελτίωση του σωφρονιστικού συστήματος και των Νοσοκομειακών Μονάδων, μπαίνει απ' όλες τις μεριές σα σίφουνας η αμερικάνικη ιδεολογία με τη λατρεία της εικόνας και των κομπιούτερ, αποθεώνεται το εγωιστικό άτομο και η βία. Βέβαια, εσύ δεν βλέπεις τηλεόραση, εσύ περνάς μια υποφερτή ζωή και παίζεις κι ένα ρόλο, γαβγίζεις τους διαρρήκτες και τους βιαστές, αλλά, πρέπει να το παραδεχτείς, είσαι ανεπανόρθωτα μόνος. Είμαστε μόντοι, κουτσουρεμένοι κορμοί δέντρων σε απολιθωμένο δάσος».

Με τα κείμενα αυτά, ο Τζουμάκας, πετυχαίνει να αναπαραστήσει με τραγικό τρόπο τη μοναξιά του μετανάστη μέσα στη τεχνολογική ζούγκλα των βιομηχανικών μπροπόλεων, όπου ο άνθρωπος από υποθετικός αρχικά Νταρντανιάν, υποβαθμίζεται τελικά σε σκύλο. Αλλά προϊούσης της απόγνωσης, και στην κορύφωσή της, ο Τζουμάκας έχει το χάρισμα να μετριάσει την απελπισία και τον σπαραγμό, εισάγοντας αποχρώσεις ενός σατιρικού διάκοσμου. Πρόκειται για τη σάτιρα που δεν πισωγυρίζει στο ανόητο καλαμπούρι, αλλά που με άλλη συχνότητα συνεχίζει την κριτική αιτιολόγηση των κοινωνικών δεδομένων.

«Ευτύχιε ίσως θα πρέπει να ενεργοποιηθείς λίγο, να σε γράψω μέλος στο Σύλλογο. Θα γινότανε πρώτα πρώτα δεκτή η αίτησή σου; Πες μου. Ο επί των Αιτήσεων θα την κοίταγε με μισό μάτι και θα έλεγε:

–Τι πράγματα είναι αυτά; Φέρνουμε σκύλους τώρα εδώ;

Ευτύχιε, έτσι είναι οι άνθρωποι, σκληροί, τα θέλουν όλα δικά τους, ν' αποφασίζουν για τους άλλους, τους αρέσει να δίνουν ψεύτικες ελπίδες, πράγμα που είναι ανήθικο, δεν είναι έτσι; Πόσες φορές δεν σου κουνάει αυτό το αστείο με το κόκαλο;»